

Samhällsutveckling

Rebecca Elmström, Enhetschef Plan- och GIS
Rebecca.elmstrom@ostragoinge.se
044-775 60 00

Till:

Regeringskansliet

2026-02-26

Ordförandebeslut

Dnr KS-2025-01512

Sida 1 (3)

Yttrande på remiss gällande betänkandet En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten, SOU 2025:98

Sammanfattning

Östra Göinge kommun är i huvudsak kritisk till utredningens förslag, då dessa bedöms brista i ett tillräckligt övergripande och sammanhållet perspektiv på samhällsbyggnadsprocessen. I stort riskerar förslagen att leda till ökade kostnader, längre handläggningstider, sämre lokal förankring och minskad effektivitet.

Kommunen har inte en egen kommunal lantmäterimyndighet men trots det är fastighetsbildningsfrågorna nära sammanlänkade med kommunens arbete inom planläggning, bygglov, GIS och mätning. Den lokala mät- och GIS-kompetensen är en viktig resurs i kommunens utvecklingsarbete och en effektiv och välfungerande fastighetsbildning är en förutsättning för att kommunen ska kunna bedriva ett ändamålsenligt planerings- och genomförandearbete.

Utredningen fokuserar huvudsakligen på förrättningsverksamheten i sig och tar i liten grad hänsyn till hur fastighetsbildningen samspelar med kommunernas praktiska arbete i tidiga skeden av samhällsbyggandet. Detta riskerar att få negativa konsekvenser för mindre och mellanstora kommuner som Östra Göinge, där tydliga och effektiva processer är avgörande för att skapa goda förutsättningar för bostadsförsörjning, näringslivsutveckling och markanvändning.

Kostnader och påverkan på kommunens ärenden

Kommunen ser oklarheter när det gäller hur förslagen i utredningen kan påverka kostnadsnivåerna för förrättningar. Eftersom Östra Göinge saknar egen kommunal lantmäterimyndighet (KLM) är kommunen beroende av statliga Lantmäteriets avgiftsnivåer och handläggningsskapacitet. Utredningen visar att kostnaderna inom statliga Lantmäteriet generellt är högre än inom kommunala lantmäterimyndigheter. Förslaget om en fast avgift för handläggningstider upp till 20 timmar framstår som otillräckligt analyserat och riskerar att medföra ökade kostnader för enklare och mindre omfattande ärenden. Den föreslagna modellen

saknar en tydlig redogörelse för hur rättssäkerhet, transparens och rimlighet ska säkerställas, vilket skapar en osäkerhet som kan påverka både fastighetsägare och kommunens planeringsarbete.

Tekniska system och digitalt stöd

Östra Göinge kommun ser fördelar med nationellt enhetliga handläggningssystem för fastighetsbildning, men utredningen ger inte en tillräcklig bild av vilka ekonomiska och organisatoriska konsekvenser som följer vid ett införande av nya tekniska lösningar. Kommunens GIS- och mätverksamhet är en central del i den lokala samhällsbyggnadsprocessen och det är därför av stor vikt att digitala system fungerar väl tillsammans och att eventuella kostnadsökningar eller tekniska omställningar belyses tydligt. Utredningen redogör inte tillräckligt för hur finansiering, kostnadsfördelning och samordning ska ske, vilket skapar osäkerhet för både små och stora kommuner. För en kommun utan egen lantmäterimyndighet innebär otydligheter kring framtida digitala verktyg en risk för minskad effektivitet och ökade kostnader.

Hantering av ärenden som omfattas av säkerhetsskyddslagen

Kommunen bedömer att förslagen om att samtliga säkerhetsskyddsklassade ärenden obligatoriskt ska överlämnas till statliga Lantmäteriet är för generellt utformade. Östra Göinge kommun hanterar redan idag säkerhetskänsliga ärenden inom exempelvis bygglovsprocessen och har etablerade rutiner och funktioner för att hantera skyddsvärd information. Det framstår därför inte som motiverat att alla sådana ärenden måste flyttas från lokal till nationell nivå. Istället borde utredningen ha analyserat möjligheten att differentiera hanteringen beroende på ärendets karaktär och kommunernas förmåga. Förslaget behöver enligt kommunen bearbetas vidare för att säkerställa att det inte leder till onödiga fördröjningar eller dubbelarbete.

Risk för längre handläggningstider

Östra Göinge kommun ser en betydande risk i att de föreslagna förändringarna kan leda till längre handläggningstider. Statliga Lantmäteriet har redan idag längre handläggningstider än kommunala lantmäterimyndigheter och kommande omställningar riskerar att ytterligare pressa myndighetens kapacitet. För en kommun som saknar egen KLM innebär detta att eventuella förseningar direkt påverkar kommunens projekt och enskilda fastighetsägares förutsättningar att få sina ärenden hanterade inom rimlig tid. Fördröjningar inom fastighetsbildningen kan få långtgående följder för både planerings- och genomförandeprocesser, särskilt i mindre och mellanstora kommuner där resurserna är begränsade och utvecklingsinsatser ofta kräver god timing och samordning.

Tidplanens genomförbarhet

Den föreslagna tidplanen med ikraftträdande den 1 januari 2027 bedöms som orealistisk. Kommunerna behöver tid för att anpassa budgetar, rutiner, system och organisation. För Östra Göinge kommun, som arbetar nära statliga Lantmäteriet och samtidigt upprätthåller egen kompetens inom mätning, GIS och lantmäterifrågor, innebär tidsramen att nödvändiga anpassningar riskerar att bli forcerade och oplanerade. En mer realistisk tidsplan skulle ge kommunerna en möjlighet att förbereda sig på ett strukturerat sätt och säkerställa att övergången inte får negativa konsekvenser för service, handläggning och rättssäkerhet.

Behov av en ny utredning

Sammantaget anser Östra Göinge kommun att de brister som framträder i utredningen är så pass betydande att en ny och mer heltäckande utredning bör genomföras innan större förändringar genomförs. En sådan utredning bör inkludera en bredare analys av konsekvenserna för kommuner av olika storlek och organisatoriska förutsättningar samt i större utsträckning beakta fastighetsbildningens centrala roll i den lokala samhällsbyggnadsprocessen. Det är först med en sådan ansats som man kan säkerställa att förändringar leder till förbättringar snarare än till ökade kostnader, längre handläggningstider och minskad effektivitet.

Beslutsfattare (beslutet har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrift)

Beslutet är fattat enligt kommunstyrelsens delegationsordning om ordförandebeslut.

Patric Åberg, kommunstyrelsens ordförande

Beslutsunderlag

- Remiss, 2025-11-10

Undertecknat av följande personer

PATRIC ÅBERG

Datum:

2026-02-27 11:37:53

Underskriftstjänst:

Ciceron SendSign

© twoday

Dokumentet är signerat av Ciceron DoÄ

Organisation

Organisation: Östra Göinge kommun

Organisationsnr: 212000-0860

E-post: kommun@ostragoinge.se